

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА НА АСОЦИАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ГРАДОВЕ И РЕГИОНИ /АБГР/ за 2015 г.

Както и до сега, през 2015 година Асоциацията на българските градове и региони насочи своята дейност към своите **основни приоритети**:

- Развитие на местното самоуправление в градовете и регионите.
- Регионална политика в България на основата на европейските ценности.

Цялата дейност бе подчинена на **Мисията на АБГР, която споделяме всички присъстващи**: „АБГР да бъде партньор на национални, международни и европейски институции и организации при разработването и реализацията на национални и европейски политики и програми за развитие на местното и регионалното управление и гарантиране на устойчиво развитие на териториите“.

Именно партньорството е запазената марка на АБГР.

Затова всички дейности през 2015 година бяха замислени, планирани и осъществени в партньорство.

Естественят ключов партньор на АБГР е Фондация „Конрад Аденауер“

Една голяма част от дейностите на Асоциацията са проведени с тяхната подкрепа.

2015 г. бе година на задоволство от взаимодействието с Фондацията, но и на малко тъга.

На 22 февруари се състоя последната проява на бюро на фондацията в София при досегашния ръководител д-р Марко Арнд. Един голям приятел на АБГР напусна България след петгодишна дейност, за да заеме пост в централата в Германия. От него запомнихме мисълта на Бисмарк: *„Една страна може да бъде управлявана с добри чиновници и лоши закони, но не и обратното“* С тази мисъл Марко Арнд обобщи впечатленията си от България.

Негов приемник е Торстен Гайслер, досега ръководител на правната програма за Югоизточна Европа на фондацията със седалище в Букурещ. Подкрепата на фондацията в България продължава.

Маклък жест към патрона на фондацията – великия немски и европейски политик Конрад Аденауер беше преименуването на част от булевард „Янко Сакъзов“, където се намира бюро на фондацията, в улица „Конрад Аденауер“

Другият важен партньор на АБГР е „Прозрачност без граници“ (Transparency International).

АБГР, съвместно с „Прозрачност без граници“ - България, проведе четири дискусии за усъвършенстване на нормативната рамка, политиките и практиката по отношение на прозрачността, почтеността и развнопоставеността на влиянието върху процесите на вземане на решения в България.

- През март в хотел „Радисън Блу“ бяха проведени модули с представители на бизнеса на тема **„Бизнес интереси и бизнес етика: възможности за саморегулация в полза на прозрачното и почтено лобиране“** и с представители на институции и граждански организации на тема **„Консултативните процеси в България: към равен терен за всички участници“**.

Интересният уъркшоп на тема **„Журналистическите разследвания – инструмент за осветляване на влиянието“** се оказа предизвикателство за присъстващите журналисти.

- В рамките на конференция, посветена на лобистките практики и начините за овладяването им, през юни „Прозрачност без граници“ представи [30 стандарта за осветляване на влиянието в публичния сектор](#) пред АБГР, ИМРР, Гражданско сдружение „ЕВЕТ“, представители на бизнес организации, водещи политолози и социолози в България, както и пред представители на Народното събрание на Република България и на други институции. Специален гост и лектор на събитието беше г-жа Хелън Турек от Международния секретариат на Transparency International.

- Последната конференция през септември бе посветена на това: **„Как неправителствените организации, медиите и бизнеса помагат за повишаване на прозрачността и намаляване на корупцията в общините от Югозападна България“**. На нея присъстваха представители на АБГР, неправителствени организации, общини от Югозападен регион и други.

Четирите дискусии, допринесоха за разработване и публикуване на първата по рода си годишна сравнителна класация **„Индекс на местната система за почтеност в страната“**. АБГР ще съдейства на „Transparency“ този Индекс да стане ежегоден.

Индексът се основава на модела на Националната система за почтеност - той включва оценка на основните управленски институции, ангажирани с противодействието на корупцията на ниво местна власт: общински съвет, кмет, общинска администрация, политически партии, органи на съдебна власт, полиция, бизнес, медии и гражданско общество в 27-те общини – областни центрове в България. Когато функционират в синхрон с водещите стандарти за независимост, прозрачност и отчетност, те образуват стабилна „Местна система за почтеност“ и са гарант за ефективно и почтено управление.

Общините от АБГР, включени в изследването, заемат челните места (до десето място) в подреждането на рейтингите за почтеност, като и първото, и второто място се заемат от наши членове.

Изследването откри и най-добрите практики на местно ниво, които могат да бъдат полезни и за други градове и региони занапред. Затова именно „отличниците“, кметът на Бургас – Димитър Николов и зам.- кметът на София – Дончо Барбалов бяха поканени да разкажат: защо Бургас и София водят с индекс на почтеност 3,59, при среден индекс на почтеност в страната около 3,00.

Като пример за трайно сътрудничество и координация, може да се посочи партньорството на АБГР с Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси – КПУКИ.

Сътрудничеството е насочено към повишаване на капацитета на информираността на органите на местното самоуправление и местната администрация, при прилагане на Закона за конфликт на интереси.

Реализираха се шест съвместни обучителни семинари на местно и регионално ниво.

- През м. март, за място на двудневния семинар бе избрана Стара Загора. Вр.и.д. председател на комисията Николай Николов разясни правното явление „конфликт на интереси“ и обърна внимание върху особените изисквания на Закона, както и задълженията, които същия закон възлага на кметовете, общинските съветници и другите служители на общините, попадащи в приложното му поле на територията на съответната община, г-н Паскал Бояджийски – член на КПУКИ, наблегна на работата на сформиранията за първи път комисия към СОС. Подписа се и Рамково споразумение за сътрудничество между АБГР и КПУКИ.

- През юли домакин на последния засега (шести) от серията семинари съвместно с Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси /КПУКИ/, беше Столична община.

Вече четвърта година АБГР активно партнира на „Виа Експо“ - организатор на изложенията и конференциите за Югоизточна Европа по управление на отпадъци и рециклиране, енергийна ефективност, възобновяема енергия и интелигентните градове.

- От страна на АБГР - експерти участват с лекции по темите на конференциите, които се провеждат ежегодно през месец март.

А организаторите от своя страна канят останалите лектори, наред с обобщаване на съвременните тенденции, да отчитат проблемите на общините, да посочват тяхната ролята и възможностите пред тях.

През 2015 г., станалият традиционен международен Екофорум обедини няколко теми:

„Smart Cities“ (интелигентни градове): управление на енергия, интелигентни мрежи и съхранение на енергия, интелигентни сгради, осветление, ИКТ, е-мобилност, транспорт;

„Енергийна ефективност и възобновяема енергия“: енергийно ефективни решения за отопление, охлаждане, вентилация, осветление; енергийно ефективна строителство; възобновяема енергия – слънчева, вятърна, геотермална, хидро- и биоенергия, енергия от отпадъци и др., финансови инструменти за подобряването на енергийната ефективност на сградите, устойчивост на градовете – транспортни системи, комуникационни технологии, интелигентни мрежи и др.;

„Save the Planet“ (управление на отпадъци и рециклиране): 2015 г. За първи път сред изложителите присъства Nelector от Гърция която третира годишно над 600 хиляди тона твърди битови отпадъци. Мева България и Sulo заедно с българския им партньор Би Ем Лизинг Трейд показаха разнообразие от системи за събиране на отпадъци, а Komprogas показа патентована технология за енергията, получавана от биологични отпадъци. Специални сесии бяха посветени на кръговата икономика, субсидиите и стимулите в ЕС, сметичния газ, устойчивото депониране, най-новите решения в разрушаването на сгради и рециклиране на строителни отпадъците (C & DW).

През 2015 г. АБГР засили партньорството си с Национално сдружение на малкия и среден бизнес (НСМСБ) и с тяхно съдействие - с малкия бизнес в редица общини.

- НСМСБ съдейства на АБГР и членове на Асоциацията за формулиране на техните политики в подкрепа на малкия и среден бизнес, в разработване на инвестиционните профили на общините, при кандидатстване по проекти и управлението им, при управление и актуализация на Общинските стратегии и при изработване на Инвестиционните програми на ИПГВР.

- През януари АБГР съвместно с НСМСБ и Столична Община организираха поредното заседание на „Открит форум за диалог между Столична община и малкия и среден бизнес“. Форумът беше посветен на темата „Енергийната ефективност и устойчивото енергийно развитие за превръщане на София в зелената и интелигентна столица на България 2020“. Откритият форум за диалог наричан още „Клуб без вратовръзки“ се оказа добър модел за среща „очи в очи“ на предприемачите, заинтересовани по определени казуси или теми, с пряко отговорните за този казус или тема общински служители, в неформална обстановка, в присъствието на кмет или поне на заместник кмет. Казусите се обявяват предварително, излагат се проблеми и доводи, не са позволени обвинения или пропаганда. Задължително след срещата се дава писмен отговор на казуса/проблема..

- През февруари НСМСБ подкрепи становището на АБГР, че тютюнопроизводството трябва да е обвързано с регионалната политика, а не с общата селскостопанската политика и че на тютюна трябва да се гледа като на стока, която се търси а не чрез „социалния тютюн“ да се налага социално-икономически диктат от Министерството на земеделието на регионите, където се произвежда тютюн.

- През 2015 г. бе изпробван модел на срещи с чуждестранни предприемачи, на представители на АБГР и представители на НСМСБ съвместно, с цел привличане на инвестиции и оказване на подкрепа на инвестиционната дейност в общините. Моделът се оказа сполучлив.

- Въз основа на този опит възникнаха и други идеи за съвместна подкрепа на малкия бизнес, НСМСБ, като работодателска организация се отвори към общините и покани АБГР да стане член, в качеството си на браншова организация на работодатели в сектор „държавно управление“.

През годината АБГР реализира съвместно със свои партньори и други дейности и проекти:

- Със съюза на икономистите в България и със съдействието на фондация „Конрад Аденауер“, приключи проект на тема: „Интелигентният град: икономически, екологични и социални измерения“. В него бяха проведени пет кръгли маси в градовете: Пловдив, Монтана, Ловеч, Петрич и Свищов с участието на представители на общинските администрации, общинските съвети, бизнес-средите, архитекти и общественици от съответните населени места;

- С Бизнессправочник България, в „Пирин голф & Кънтри клуб“, бяха връчени Годишните награди. В церемонията, на която се раздадоха над 40 награди участваха над 120 души, между които мениджъри, кметове, председатели на общински съвети, шефове на агенции, фирми. Началото на проявата бе дадено от Неврокопския митрополит Серафим, който благослови начинанието и пожела здраве и просперитет на гостуващите.

- С Института за изследване на обществата и знанието при Българска Академия на науките бе организирана международната конференция "Средна класа, образование, трудова заетост: приносът на социалните науки". Акцентът „падна“ върху социално-икономическите фактори, които определят принадлежността към средната класа. Образованието на родителите определя образованието на децата, а това, само по себе си, определя както количеството на бъдещите доходи на младия човек, така и вида на трудовата му заетост. На международния форум освен представители на Асоциация на българските градове и региони, Института за местно и регионално развитие, Гражданското сдружение ЕВЕТ участваха и редица други организации и институции. На конференцията се чуха поздравления от Стефан Воденичаров, председател на Българска академия на науките и от Зорница Русинова, зам. Министър на труда и социалната политика на Република България.

През месец ноември Асоциацията започна изпълнението на нов проект: „Управление на държавната собственост чрез публично-частно партньорство“.

Първият от четирите семинара бе проведен в гр. Перник, на тема „Ефективно управление на държавната собственост чрез публично-частно партньорство /ПЧП/“. През двата дни на семинара бяха разгледани и дискутирани финансово-икономическите модели и оценката на съществуващите рискове, прякото финансиране на проектите за ПЧП, като се наблегна на добрите и лошите практики.

Темата е особено актуална поради заложеното в Регламента за Структурните и Кохезионния фонд, привличането на частен капитал или чрез директно публично-частно партньорство или чрез финансови инструменти. Наред с това вече е сформирана работна група към Министерския съвет за хармонизиране на Закона за концесиите с Директива 2014/23 със срок за имплементиране в нашето законодателство до 18.04.2016 г., Възможно е, паралелно с хармонизирането да се направи опит за прекратяване действието на Закона за публично-частно партньорство. Такива опити например бяха направени по времето на правителството на г-н Орешарски. Вторият ден от обучението бе изцяло посветен на практически казуси, като се обсъдиха и конкретни възникнали въпроси.

Следващите две обучения са: за Северен и Южен-централен район за планиране и за Североизточен и Югоизточен район за планиране.

През 2015 г. представители на АБГР участваха активно в редица мероприятия на партньорски организации:

- Ръководството на АБГР участва в работата на **конференцията по повод закриването на Европейската година за развитие – 2015** в България, организирана от Дипломатическия институт към министъра на външните работи на Р. България.

- Експерти от АБГР и Института за местно и регионално развитие участваха активно в дискусиата на организираната от Институт за пазарна икономика /И.П.И./ кръгла маса на тема: **„Социален икономически поглед към регионалното развитие в България – 2015 година“**. Целта на форума бе да се представят резултатите и съответно да се получи експертната обратна връзка по изследването по степента за развитие на областите в България - **„Регионални профили: показатели за развитие 2015 година“**, за изготвянето на който съдействаха и общини на АБГР. Експертите на АБГР **предложиха резултатите и основните тенденции в социално-икономическото развитие да се сравняват на общинско равнище, а не на областно.**

Аргументът е, че основните източници на информация разполагат с данни на общинско ниво. Официалната статистическа информация се взема от Националния статистически институт. Друга част от необходимата информация се получава по реда на ЗДОИ от информационните системи на НОИ, НАП, НЗОК, Национален център за обществено здраве и анализи, Министерството на образованието, младежта и науката, и др. А за набавянето на допълнителна информация (такава, която не се произвежда, не е актуална, или попада в клаузите за конфиденциалност) се провежда собствено изследване на общинско ниво.

- Експерти на АБГР участваха в работата на международната конференция **„Социалните предприемачи като двигател за образователна промяна“**. Събитието бе организирано от Информационното бюро на Европейския парламент в България и Европейската комисия. На него социални предприемачи от 4 държави (България, Дания, Литва и Танзания), представиха опита си как работят за промяна на образователните системи и на образователните практики в своите държави.

- Ръководството на АБГР участва в дискусиата, организирана от Българското училище за политика „Димитър Паница“ за възможните **модели за конституиране и функциониране на консултативните органи/съвети в България**. Посочени бяха добри модели, позволяващи да се преодолее слабите страни в съществуващите български практики.

- Изпълнителният директор на АБГР взе участие с доклад на инициирания от катедрата „Регионално развитие“, при Аграрен университет Пловдив, научен форум **„Регионите в растеж на България: проблеми и иновативни подходи в обучението на специалисти“**. Домакин на форума бе Община Смолян. Докладът на Ергин Емин бе на тема: **Българският модел за местно самоуправление: традиция, развитие и актуални въпроси“**.

- Експерти на АБГР участваха с презентации на международния симпозиум **„Общинска телематика – настояще и бъдеще“**, който се проведе в Габрово на 10-11 септември. Форумът е следствие на подписаното споразумение с Националния клъстер за интелигентни, транспортни и енергийни системи – НКИТЕС.

През 2015 г. АБГР подписа редица споразумения:

- Рамково споразумение за сътрудничество с **КПУКИ**, насочено към повишаване на капацитета на информираността на органите на местното самоуправление и местната администрация, при прилагане на Закона за конфликт на интереси.

- Рамково споразумение за сътрудничество с **Национално сдружение на малкия и среден бизнес (НСМБ)**, насочено към съвместно провеждане на политиките за насърчаване на малкия и среден бизнес на територията на общините и за привличане на инвеститори и за усвояване на средства по Оперативните програми, ПРСР и другите Европейски програми, финансирани от ЕК.

- Рамково споразумение за сътрудничество с **„Национален фирмен и административен указател – Бизнес-справочник – България“**, за съвместна дейност при реализацията на изданието. В резултат на това споразумение се раздадоха и първите годишни награди на организацията.

- Споразумение с **„АМО-ЦИБС“** за създаване на Център за продажба outlet, remarketing, outbox – like new компютърна техника – компютри, монитори, лаптопи, принтери и компоненти; сервиз, настройки и изкупуване, както и консултации. Той ще работи изключително в интерес на общините и регионите, на училищата и университетите в тях, при специални условия - бонуси и отстъпки.

- Предстои подписване на **Споразумение за членство в АБГР на Деловия съвет на Комитета за черноморско икономическо сътрудничество към Руската федерация**, след като от две години АБГР има подписано споразумение за участие и е колективен член на **Комитета**, и след реализирани три съвместни проекта - в София, Несебър и Москва.

Бяха изпълнени и повечето от планираните в концепцията за работата на АБГР през 2015 г. мерки за административно укрепване на Асоциацията:

Базата данни на членовете на АБГР се поддържа и усъвършенства.

Редовно се актуализира страницата на АБГР. Изготвени са рекламни материали на организацията.

Разяснителната кампания за набиране на нови членове за организацията – доведе до включването на нови индивидуални членове и юридически лица.

АБГР продължава членството си в **Европейското общество за икономическо развитие**, както и асоциираното си членство в **Комитета на регионите** в Брюксел, с **постоянни представителства в Брюксел, Москва и Солун**. От 4 години постоянното представителство в Брюксел осъществява връзките ни с европейските институции – Комитет на регионите, Европарламент и Европейска комисия. Участва в организирането на семинари и в подготовката и разпространението на материали. Дава консултации на общините.

Не така успешно се справихме с издаването на списание „Градове и региони“, както и със заложеното в концепцията за работата на АБГР през 2015 г. „търсене на възможности за реализация на проект за i-телевизия – bgobshtina.org“.

Немалки бяха и усилията на АБГР през 2015 г., насочени към лобистка дейност:

Фъв фокуса на АБГР беше **оказване на съдействие и застъпничество** пред Парламента, чрез Комисията по регионална политика, благоустройство и местно самоуправление по формулиране на предложения, за законодателни промени, свързани с дейността на държавата и местните власти.

Можем да отчетем, че **има напредък** при насочване на вниманието на Комисията към приоритетите на Асоциацията. Както и в съгласуването на действията на законодателната и изпълнителната власт, на областните и общинските администрации,

През 2015 г. **Народното събрание прие основополагащи закони**, свързани с дейността на държавата и местните власти. Преди всичко това са промените в Закона за устройство на територията (ЗУТ), Закона за обществените поръчки (ЗОП), Закона за училищното и предучилищното образование, Закона за бедствията и аварията, Закона за устройство на Черноморското крайбрежие (ЗУЧК), Закона за регионалното развитие (ЗРР). По наше предложение например е прието в ЗУТ удължаване на срока за изработване на общите устройствени планове до 2019 г., което е помощ за малките общини.

През 2016 г. продължава работата по основни приоритети по законодателната основа на местната власт: намаляване на административната тежест за прилагане на нормативните актове, реформи във ВиК сектора, в кадастъра, имотния регистър, децентрализацията на местните администрации и комуникацията им с централната власт.

За решаване на проблема с прехвърлянето върху местните администрации на отговорности, които не са обезпечени финансово предстоят **промени в Закона за публичните финанси (ЗПФ)**, с които ще бъде създадена процедура за оздравяване на общините с риск от необезпечени задължения. По конкретни параметри ще се оценява дали съответната администрация има затруднения и в каква степен. Разписани са и условията и стъпките за откриване на процедура за финансово оздравяване.

Приета е промяна в ЗРР. Новото в него засяга именно темата с преодоляването на дисбаланса и подпомагането на изостаналите региони. Разработена е Стратегията за развитие на Северозапада, Родопите, Странджа – Сакар и други слаборазвити райони. Тя е първи опит през последните 25 години за толкова всеобхватни мерки в подкрепа на изоставащите и слаборазвитите райони, за привличане на инвестиции, повишаване заетостта на населението и намаляване на вътрешнорегионалните различия. Приемането, и най-вече реалното изпълнение на целите и политиките, заложи в нея, ще окаже най-сериозно въздействие върху цялостния растеж на тези региони и превъзможване на получилия се дисбаланс. Програмата е плод на огромни усилия от страна на централната и местните власти, на гражданското общество, в които усилия се откроява и приносът на АБГР.

Председателят на АБГР внесе промени в Административнопроцесуалния кодекс (АПК), които да отразят опита от близо десетгодишното прилагане на нормативния акт, съдебната практика, препоръките в доктрината и предложенията на авторитетни съдии, да прецизират текстове, по които има противоречива практика, и да попълнят празноти в регулацията. Подробно се урежда института на мълчаливото съгласие, изравняват се процесуалните права и задължения на гражданите и общините с държавните органи, коренно се променя режимът на съобщенията.

Съвсем скоро Парламентът прие окончателно и новия ЗОП, но за него ще говорим след събранието, по време на Конференцията.

Благодаря ви за вниманието!

Найден Зеленогорски, п-л на УС на АБГР